

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΜΕΣΩ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

Παπαμιχαλοπούλου Ελευθερία, Ειδική Παιδαγωγός, συγγραφέας παραμυθιών

«Το έργο «Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5001313 υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)».

Στόχοι Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ)

Ανάπτυξη Κοινωνικών και Συναισθηματικών Δεξιοτήτων καθώς και Δεξιοτήτων Ζωής μέσω κατάλληλων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων, εκπαιδευτικών υλικών και μέσων, δραστηριοτήτων, οργανωμένων σχεδίων δράσης και άλλων εκπαιδευτικών πρακτικών.

Βασικοί άξονες Περιεχομένου

1^ο μέρος

↓
Θεωρητικό μέρος

↓
Ορισμός

↓
Συγγραφή των ΚΙ

↓
Αξιοποίηση στη
Μαθησιακή Διαδικασία

2^ο μέρος

↓
Τι περιλαμβάνει ο
οδηγός

↓
Είδη, μορφή και δομή ΚΙ
Οδηγού

↓
✓ Προσωπική και Κοινωνική
Ανάπτυξη και την Κατανόηση
Κοινωνικών Καταστάσεων

↓
✓ Διαχείριση Κινδύνων και Κρίσεων
για την Ασφάλεια και Υγεία των
Μαθητών

Τι δεν είναι οι Κοινωνικές Ιστορίες

Βιβλία με οδηγίες

Παραμύθια

Φανταστικές ιστορίες

Τι είναι οι Κοινωνικές Ιστορίες (ΚΙ)

Μια **σύντομη ιστορία** (μικρό κείμενο), με συγκεκριμένη μορφή, χαρακτηριστικά και ιδιαίτερο στυλ και τρόπο γραφής.

Τι είναι οι Κοινωνικές Ιστορίες (ΚΙ)

Μια ΚΙ περιγράφει και παρουσιάζει

Κοινωνικές καταστάσεις

Γεγονότα

Συμπεριφορές

Γενικές ιδέες και αντιλήψεις

Κοινωνικές Δεξιότητες

Συναισθήματα

Τι είναι οι Κοινωνικές Ιστορίες

Μια ΚΙ παρουσιάζει με οπτικό τρόπο

➤ Φωτογραφίες

➤ Σκίτσα

➤ Εικόνες

Στόχοι των Κοινωνικών Ιστοριών

- ✓ η βαθύτερη κατανόηση μιας κοινωνικής κατάστασης
- ✓ η διδασκαλία κατάλληλων κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, στάσεων, αξιών και συμπεριφορών
- ✓ η διαχείριση και επίλυση προβλημάτων και δυσκολιών
- ✓ η τήρηση κανόνων
- ✓ η εκμάθηση δεξιοτήτων αυτόνομης διαβίωσης
- ✓ η κατανόηση της συμπεριφοράς των άλλων
- ✓ η ενσυναίσθηση

Στόχοι των Κοινωνικών Ιστοριών

- ✓ η προετοιμασία των μαθητών για **νέα γεγονότα και εμπειρίες**, όπως οικογενειακές διακοπές, επίσκεψη στον γιατρό, κ.ά. (μείωση άγχους)
- ✓ η διαχείριση και επίτευξη **αλλαγών στη ζωή** του μαθητή
- ✓ η διδασκαλία **θετικών συμπεριφορών, ρουτινών** και εισαγωγή **νέων ρουτινών** στο σχολείο, στο σπίτι ή στην κοινότητα
- ✓ η διαχείριση των **σχολικών προγραμμάτων**
- ✓ η **απόκτηση γνώσεων** σε διάφορους τομείς

Ιστορία

Οι Κοινωνικές Ιστορίες δημιουργήθηκαν το **1991** από την **Carol Gray** και δόθηκαν για πρώτη φορά σε μαθητές με αυτισμό, στο Λύκειο του Jenison στην Αμερική. Σύντομα η χρήση τους υιοθετήθηκε από πολλούς εκπαιδευτές και γονείς σε ολόκληρη την Αμερική.

Η δομή των ΚΙ

Τίτλος

Εισαγωγή

Κυρίως θέμα

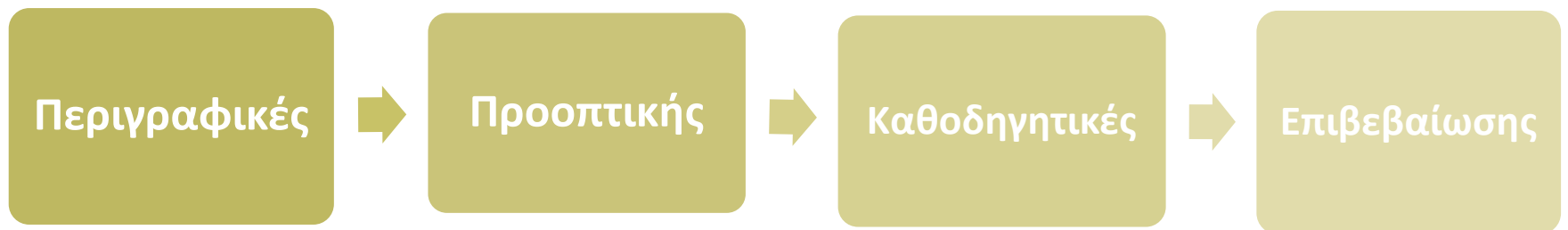

Επίλογος

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Απλές Κοινωνικές Ιστορίες

Περιγραφικές προτάσεις

Παρέχουν πληροφορίες και απαντούν στις ερωτήσεις: «ποιος», «πού», «πότε», «πώς», «τι» και «γιατί».

**ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ**

Μόλις χτυπήσει το κουδούνι,
όλα τα παιδιά μπαίνουμε στην τάξη
και καθόμαστε στις θέσεις μας.

Προτάσεις Προοπτικής

Περιγράφουν τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις των άλλων σε μια συγκεκριμένη περίσταση (αναφέρονται σε εσωτερικές καταστάσεις)

**ΠΡΟΤΑΣΗ
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ**

Εάν μείνω παραπάνω ώρα έξω στην αυλή και δεν επιστρέψω στην τάξη μου έγκαιρα, η δασκάλα θα ανησυχήσει, μήπως έπαδα κάτι.

Καθοδηγητικές προτάσεις

Περιγράφουν την ενδεδειγμένη συμπεριφορά καθοδηγώντας το παιδί για το ποια συμπεριφορά είναι επιθυμητή και κατάλληλη σε μια δεδομένη στιγμή

**ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ**

Είναι σημαντικό να είμαι κοντά στη μαμά μου και να τη βλέπω, όταν γυρίζω το κεφάλι μου δεξιά και αριστερά.

Προτάσεις επιβεβαίωσης

Περιγράφουν κοινές κοινωνικές αξίες, εκφράζουν πολιτισμικές απόψεις και κοινά συναισθήματα. Δίνεται έμφαση σε έναν κανόνα, νόμο ή έθιμο και κώδικες συμπεριφοράς.

**ΠΡΟΤΑΣΗ
ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ**

Το εμβόλιο μπορεί να το κάνει μόνο ο γιατρός, γι' αυτό χρειάζεται να επισκεφθούμε το ιατρείο του.

Κοινωνική Ιστορία απλής μορφής

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
Περιγραφική	2-5 (πλήρεις ή και με κενή γραμμή)
Προοπτική	2-5 (πλήρεις ή και με κενή γραμμή)
Καθοδηγητική	0-2 (πλήρεις ή με κενή γραμμή)
Επιβεβαίωσης	2-5 (πλήρεις ή και με κενή γραμμή)

Εκτεταμένες Κοινωνικές Ιστορίες

Προτάσεις
ελέγχου

Συνεργατικές
προτάσεις

Κενή πρόταση

Προτάσεις ελέγχου

Οι προτάσεις είναι γραμμένες από το ίδιο το παιδί, προκειμένου να θυμηθεί τεχνικές και στρατηγικές που μπορεί να χρησιμοποιήσει για να βοηθηθεί να θυμηθεί την πληροφορία σε μια κοινωνική ιστορία.

**ΠΡΟΤΑΣΗ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

Όταν δεν έχω άλλη υπομονή,
αυτό που χρειάζεται να κάνω
είναι να βρω έναν τρόπο να ηρεμήσω.
Μπορώ να μετρήσω μέχρι το 10.
Μπορώ να κάνω μια βόλτα.

Συνεργατικές προτάσεις ή προτάσεις συνεργασίας

Οι συγκεκριμένες προτάσεις περιγράφουν τι θα κάνουν οι άλλοι που βρίσκονται εκείνη τη στιγμή δίπλα στο παιδί, για να το βοηθήσουν.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ

Ένας νταής μπορεί να με κάνει να νιώσω άσχημα, να αναστατωθώ ή να θυμώσω. Δεν χρειάζεται όμως να το κρατήσω κρυφό. Θα το πω στη μαμά, στον μπαμπά και στη δασκάλα μου.

Πρόταση με κενή γραμμή

Ενθαρρύνουν το παιδί να μαντέψει το επόμενο βήμα σε μια κατάσταση. Οι προτάσεις είναι ελλειπτικές, με κενό, δηλαδή, κάποιο τμήμα τους, το οποίο καλείται να συμπληρώσει το παιδί.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕ
ΚΕΝΗ ΓΡΑΜΜΗ

Μπορεί ακόμα να βρω μόνη μου
να κάνω κάτι που να με κάνει
να νιώσω καλύτερα, όπως

Κοινωνική Ιστορία Εκτεταμένης μορφής

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
Ελέγχου	0-1 (πλήρεις ή με κενή γραμμή)
Συνεργασίας	2-5 (πλήρεις ή και με κενή γραμμή)
Κενή Γραμμή	0-1 με κενή γραμμή

Η ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

Ποιοι μπορούν να γράψουν μια Κοινωνική Ιστορία

- Εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων και των ειδικοτήτων
- Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό
- Ψυχολόγοι
- Κοινωνικοί Λειτουργοί
- Θεραπευτές (λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, φυσιοθεραπευτές)
- Γιατροί
- Γονείς
- Όλοι όσοι δουλεύουν ή ζουν με το παιδί

**Καθορισμός του
στόχου/θέματος**

**Εντοπισμός της
συμπεριφορά ή της
κατάστασης που
προκαλεί «σύγχυση»
στο παιδί**

**Ανάγκη για
διαφοροποίηση της εν
λόγω συμπεριφοράς
μέσω της ΚΙ**

**ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ
ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΙΑΣ ΚΙ**

Συλλογή πληροφοριών

Παρατήρηση συμπεριφοράς

(πού, πότε, ποιος & πώς, τι, πώς & γιατί)

Καταγραφή σε ημερολόγιο

της συμπεριφοράς του παιδιού
(τουλάχιστον για 3-5 μέρες)

Συγκέντρωση πληροφοριών

(συζήτηση, συνέντευξη, 'μαρτυρίες')

Παιδαγωγική αξιολόγηση & Αυτοαξιολόγηση

με το ίδιο το παιδί, αν είναι εφικτό

Παιδαγωγική αξιολόγηση παιδιού

Το προφίλ του μαθητή

κατανόηση του
προφορικού λόγου

ακουστική
κατανόηση κειμένου

η αναγνωστική του
ικανότητα

το επίπεδο
κατανόησης εικόνων,
σκίτσων ή
φωτογραφιών

η αντίληψή του

η ικανότητα
επεξεργασία
πληροφοριών (μιας
ή περισσότερων)

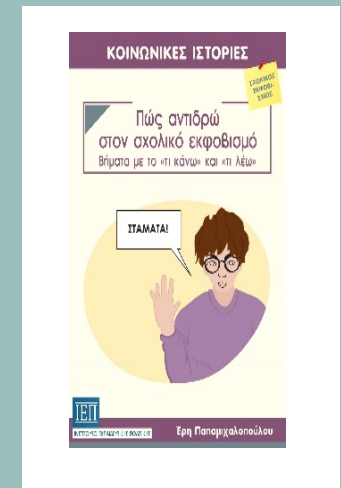
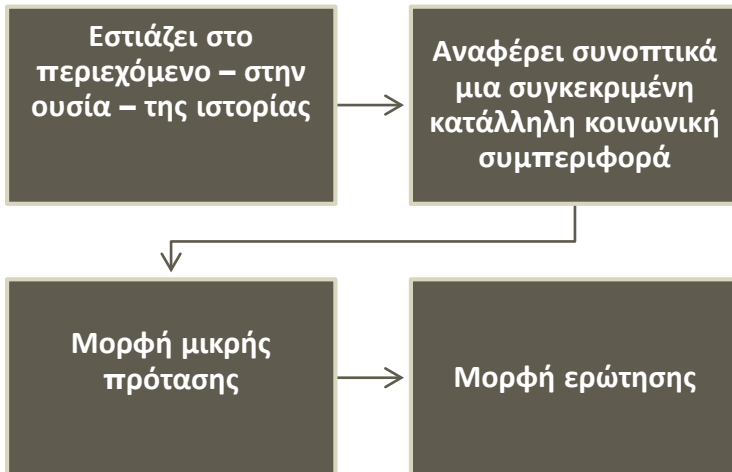
το εύρος της
προσοχής του

ο τρόπος μάθησης
(το μαθησιακό του
στυλ)

ενδιαφέροντα-
ικανότητες-ανάγκες

Η ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Ο ΤΙΤΛΟΣ ΜΙΑΣ ΚΙ

Γενικές αρχές ως προς τη μορφή και τη γλώσσα

Οι βασικές αρχές που διέπουν τη συγγραφή μιας ΚΙ συνοψίζονται ως εξής:

- ❖ Να έχει **αρχή, μέση και τέλος**.
- ❖ Να απαντάει σε ερωτήσεις του τύπου: **ποιος συμμετέχει, που και πότε διαδραματίζεται η κατάσταση, τι γίνεται, πόσο διαρκεί και γιατί**.
- ❖ Να γράφεται με **καταφατικές εκφράσεις**.
- ❖ Να γράφεται με **φιλολογική ακρίβεια**, χρησιμοποιώντας λέξεις που εκφράζουν συνήθεις αντιλήψεις όπως «**συνήθως**», «**μερικές φορές**» κ.ά.
- ❖ Να χρησιμοποιείται **λεξιλόγιο συγκεκριμένο, κατανοητό και αντίστοιχο του μαθησιακού επιπέδου** του παιδιού που απευθύνεται.

Εικονογράφηση ή χρήση φωτογραφιών

- **Νοηματική συνάφεια** με το κείμενο
- **Κινητοποίηση ενδιαφέροντος** παιδιού
- **Απλή και λιτή** (χωρίς πολλές πληροφορίες)
- Εστιασμένη στην **ενέργεια** και στην **πράξη**
- **Μια εικόνα / φωτογραφία ανά σελίδα** (μικρότερα παιδιά)
- **Περισσότερες εικόνες / φωτογραφίες ανά σελίδα ή μόνο κείμενο** (μεγαλύτερα παιδιά)
- **Φωτογραφίες των ίδιων των παιδιών** και του **πραγματικού χώρου** που αναμένεται να εφαρμοστεί

Έντυπη ή ψηφιακή μορφή Κοινωνικών Ιστοριών

- ✓ **χειροποίητο – χειρόγραφο βιβλίο** που συνοδεύεται από φωτογραφίες, σκίτσα ζωγραφισμένα, εικόνες από περιοδικά ή το διαδίκτυο.
- ✓ **έντυπο βιβλίο** κατασκευασμένο σε Η/Υ
- ✓ **ψηφιακό βιβλίο** με τη χρήση template (ηλεκτρονική μορφή)
- ✓ **βιντεοσκοπημένη ιστορία/animation**
- ✓ **ηχογραφημένη ιστορία**

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΕΠ)

- ✓ Κοινωνικές Ιστορίες
- ✓ Κύκλος των φίλων
- ✓ Peer-mediated (π.χ. Peer tutoring-παρεμβάσεις με τη μεσολάβηση συνομηλίκων)
- ✓ Τα γραπτά (scripts) ή τα εικονογραφημένα σενάρια (comic strip),
- ✓ Η παρουσίαση προτύπων προς μίμηση (δια ζώσης ή μέσω βίντεο – video modeling)
- ✓ Η τμηματική βοήθεια
- ✓ Η αυτοκαταγραφή
- ✓ Η αυτοαξιολόγηση
- ✓ Οι ερωτήσεις κατανόησης
- ✓ Η παροχή ενισχυτών
- ✓ Τα παιχνίδια ρόλων

Η παρουσίαση μιας Κοινωνικής Ιστορίας

Σε ήρεμο και ήσυχο περιβάλλον, χωρίς πολλά ερεθίσματα που να διασπούν την προσοχή του παιδιού

Το παιδί να είναι ευδιάθετο, χαλαρό και να έχει θετική διάθεση

Ο ενήλικας θα διαβάσει αργά και καθαρά την ιστορία από τη θέση του, ακολουθώντας τους ρυθμούς του παιδιού

Ενδεικτικά, μπορεί να πει:

«Έγραψα μια ιστορία για σένα ...έλα να τη διαβάσουμε»

«Έχω μια ιστορία για το πώς παίζω στην αυλή του σχολείου»

Διάρκεια – Συχνότητα- Αποδέσμευση

- Εισάγεται **μία ΚΙ** τη φορά
- Να μην παρουσιάζονται πάνω από 3 ιστορίες συγχρόνως
- Η παρουσίαση και επεξεργασία μιας ΚΙ συνήθως έχει διάρκεια από **10-20 λεπτά**
- Στο πλαίσιο σταδιακής απόσυρσης της ΚΙ, αρχικά **διαβάζεται λιγότερες φορές** π.χ. τέσσερις φορές την εβδομάδα, αντί για κάθε μέρα.
- Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να μειώσει τη συχνότητα **σε μια φορά το μήνα** ή κάθε φορά που κρίνεται απαραίτητο

Τρόποι παρουσίασης μιας ΚΙ

Το παιδί να κάθεται σε ένα τραπέζι και ο ενήλικας λίγο πιο πίσω.

Τρόποι παρουσίασης μιας ΚΙ

Το παιδί κάθεται
μπροστά από την
οθόνη, ενώ ο/η
εκπαιδευτικός
κάθεται δίπλα του,
χωρίς να εμποδίζει
την επαφή του με
την οθόνη.

Τρόποι παρουσίασης μιας ΚΙ

Μπορεί να πραγματοποιηθεί στο διάλειμμα, σε ένα ήσυχο μέρος, όπως σε ένα παγκάκι, πάνω στο γρασίδι, κ.ά.

Παρουσίαση σε μια μικρή ομάδα παιδιών ή στην ολομέλεια της τάξης

Πλαίσιο εφαρμογής

Νηπιαγωγείο ή παιδικός σταθμός (Νηπιαγωγοί γενικής και ειδικής εκπαίδευσης, Παράλληλη Στήριξη και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό)

Πλαίσιο με ωρολόγιο πρόγραμμα / Δημοτικό ή Γυμνάσιο (Εκπαιδευτικός της τάξης, Εκπαιδευτικός Τμήματος Ένταξης, Εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό, Εκπαιδευτικοί άλλων ειδικοτήτων, Διευθυντής)

Γονείς και Θεραπευτές

Επεξεργασία - Δραστηριότητες επέκτασης

- Ερωτήσεις κατανόησης
- Παιχνίδι ρόλων
- Παρουσίαση προτύπων προς μίμηση (διά ζώσης ή μέσω βίντεο – video modeling)
- Παρεμβάσεις και καθοδήγηση με τη μεσολάβηση των συνομηλίκων (Peer-Mediated Instruction/Intervention)

Αξιολόγηση του μαθησιακού αποτελέσματος

Αρχική αξιολόγηση της συμπεριφοράς και των δυσκολιών του παιδιού

Παρουσίαση της Κοινωνικής Ιστορίας

Τελική αξιολόγηση για να διαπιστωθεί εάν η επίδραση της συγκεκριμένης ιστορίας οδήγησε στην αλλαγή της συμπεριφοράς

ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑ ΝΕΙ Ο ΟΔΗΓΟΣ

Οδηγός Εκπαιδευτικού
για την Ανάπτυξη
Κοινωνικών και
Συναισθηματικών Δεξιοτήτων,
Δεξιοτήτων Ζωής
και Αυτόνομης Διαβίωσης
για μαθητές με αναπηρία
μέσω Κοινωνικών Ιστοριών

ΙΕΠ

Γελαστοπούλου Μαρία
Σύμβουλος Β' Ειδικής
και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, ΙΕΠ

Παπαμιχαλοπούλου Έρη
Ειδική Παιδαγωγός

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αθήνα 2020

Τι περιλαμβάνει ο Οδηγός

- Θεωρητικό μέρος
- Μια ενδεικτική λίστα με προτεινόμενες θεματικές ενότητες και ΚΙ
- 52 ΚΙ που αφορούν στην:
 - *Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη και την Κατανόηση Κοινωνικών Καταστάσεων*
 - *Διαχείριση Κινδύνων και Κρίσεων για την Ασφάλεια και Υγεία των Μαθητών*

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Προσωπική και Κοινωνική
Ανάπτυξη και την Κατανόηση
Κοινωνικών Καταστάσεων

Εικόνα του εαυτού

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΕΙΚΟΝΑ
ΤΟΥ
ΕΑΥΤΟΥ

Η ζωή μου στο σχολείο

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Μια ιστορία για μένα

Οι ρουτίνες και οι κανόνες της τάξης

Πότε νιώθω όμορφα

Μαθαίνω να επικοινωνώ

Η δασκάλα της παράλληλης στήριξης

Εικόνα του εαυτού

Αισθήσεις και σώμα

Αυτονομία και Φροντίδα του εαυτού

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΙ
ΦΡΟΝΤΙΔΑ
ΕΑΥΤΟΥ

Πώς ετοιμάζω
την τσάντα μου

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΙ
ΦΡΟΝΤΙΔΑ
ΕΑΥΤΟΥ

Πώς πλένω
τα χέρια μου

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΙ
ΦΡΟΝΤΙΔΑ
ΕΑΥΤΟΥ

Πώς τρώω
το πρωινό μου

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Συναίσθημα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΥΝΑΙΣΘΗ-
ΜΑΤΑ

Τι είναι η λύπη

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Αξίες

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΞΙΕΣ

Τι είναι η υπομονή

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Επικοινωνία

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΕΠΙΚΟΙ-
ΝΩΝΙΑ

Τι κάνω όταν ακούω
κάποιον να μου μιλάει

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΕΠΙΚΟΙ-
ΝΩΝΙΑ

Πώς χαιρετάω
και πώς αποχαιρετάω

Γεια σας!

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Φιλία και Παιχνίδια με τους Φίλους

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΦΙΛΙΑ
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΜΕ ΤΟΥΣ
ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ

Φτιάχνω παζλ παρέα
με μια φίλη μου

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΦΙΛΙΑ
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΜΕ ΤΟΥΣ
ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ

Πότε κερδίζω και πότε χάνω
σε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΦΙΛΙΑ
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΜΕ ΤΟΥΣ
ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ

Μοιράζομαι τα παιχνίδια
με τους φίλους μου

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

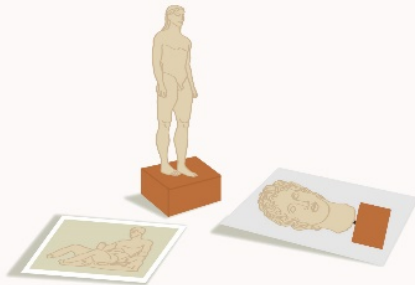
Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Σχολικές Επισκέψεις

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Προετοιμασία πριν από
την επίσκεψη στο Μουσείο

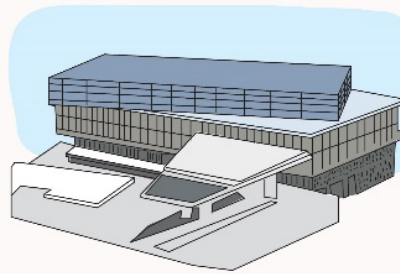
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Τι κάνουμε όταν
φτάσουμε στο Μουσείο

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Η επιστροφή από
το Μουσείο στο σχολείο

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Σχολικές και Κοινωνικές Εκδηλώσεις

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Το πάρτι γενεθλίων

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οι Απόκριες

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Σχολική Ζωή

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Γιατί είναι σημαντικό να ακούω τις οδηγίες του δασκάλου μου

ΙΕΠ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΔΙΑΜΕΤΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Γιατί είναι σημαντικό να κάθομαι στη θέση μου μέσα στην τάξη

ΙΕΠ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΔΙΑΜΕΤΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Γιατί είναι σημαντικό να μπω στην τάξη μόλις τελειώσει το διάλειμμα

ΙΕΠ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΔΙΑΜΕΤΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Πώς περιμένω στην ουρά του κυλικείου

Θέλω ένα τσάι.

Δεν είναι η σειρά σου!

ΙΕΠ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΔΙΑΜΕΤΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Πώς συνεργάζομαι με τον διπλανό μου

ΙΕΠ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΔΙΑΜΕΤΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Τι κάνω κάθε πρωί όταν φτάνω στο σχολείο

ΙΕΠ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΔΙΑΜΕΤΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Διαχείριση Κινδύνων και
Κρίσεων για την Ασφάλεια
και Υγεία των Μαθητών

Διαχείριση Συναισθημάτων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Τι κάνω όταν ένα παιδί έχει το παιχνίδι με το οποίο θέλω να παίξω

Είναι δικό μου!

ΙΕΠ
ΚΕΠΤΟΓΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Τι κάνω όταν τα παιδιά δεν θέλουν να παίξουν το παιχνίδι που προτείνω

Προτείνω να παίξουμε βόλλεβό.

ΙΕΠ
ΚΕΠΤΟΓΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Τι κάνω για να νιώσω καλά

ΙΕΠ
ΚΕΠΤΟΓΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Ο θάνατος του κατοικίδιου

ΙΕΠ
ΚΕΠΤΟΓΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Σχολικός εκφοβισμός

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ
ΕΚΦΟΒΙ-
ΣΜΟΣ

Τι είναι
ο σχολικός εκφοβισμός

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ
ΕΚΦΟΒΙ-
ΣΜΟΣ

Ο «νταής» και το «θύμα»

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ
ΕΚΦΟΒΙ-
ΣΜΟΣ

Πώς αντιδρώ
στον σχολικό εκφοβισμό
Βήματα με το «τι κάνω» και «τι λέω»

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Πρόληψη Ασθενειών

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΠΡΟΛΗΨΗ
ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Γιατί είναι σημαντικό
να κάνω εμβόλιο

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΠΡΟΛΗΨΗ
ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Τι συμβαίνει τη στιγμή
του εμβολιασμού

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΠΡΟΛΗΨΗ
ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Τι θα συμβεί
μετά τον εμβολιασμό

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Ατυχήματα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Ένα σοβαρό
ατύχημα στο σχολείο

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Διαχείριση κινδύνων: Σεισμός

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΕΙΣΜΟΣ

Γιατί κάνουμε άσκηση σεισμού στο σχολείο

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΕΙΣΜΟΣ

Τι είναι ο σεισμός

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΕΙΣΜΟΣ

Τι χρειάζεται να κάνω αν γίνει σεισμός (Βήματα σεισμού)

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΕΙΣΜΟΣ

Τι κάνω την ώρα της άσκησης σεισμού

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Αλλαγή Ρουτίνας και Διαχείριση Απρόοπτων Καταστάσεων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΔΑΦΗ ΡΟΥΤΙΝΕΣ ΑΠΡΟΟΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τι κάνω αν χαλάσει το αγαπημένο μου παιχνίδι

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΔΑΦΗ ΡΟΥΤΙΝΕΣ ΑΠΡΟΟΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Πώς μαθαίνω από τα λάθη μου

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΔΑΦΗ ΡΟΥΤΙΝΕΣ ΑΠΡΟΟΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Η εκδρομή που ακυρώθηκε ξαφνικά

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΔΑΦΗ ΡΟΥΤΙΝΕΣ ΑΠΡΟΟΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τι σημαίνει η αλλαγή μιας ρουτίνας

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΔΑΦΗ ΡΟΥΤΙΝΕΣ ΑΠΡΟΟΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τι συμβαίνει όταν λείπει η δασκάλα μου

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Αλλαγή Ρουτίνας και Διαχείριση Απρόοπτων Καταστάσεων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΛΛΑΓΗ
ΡΟΥΤΙΝΑΣ
ΑΠΡΟΟΠΤΕΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τι κάνω αν χάσω
τη μαμά μου
στο σούπερ μάρκετ

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΛΛΑΓΗ
ΡΟΥΤΙΝΑΣ
ΑΠΡΟΟΠΤΕΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τι κάνω αν χάσω
τη μαμά μου
στην παιδική χαρά

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

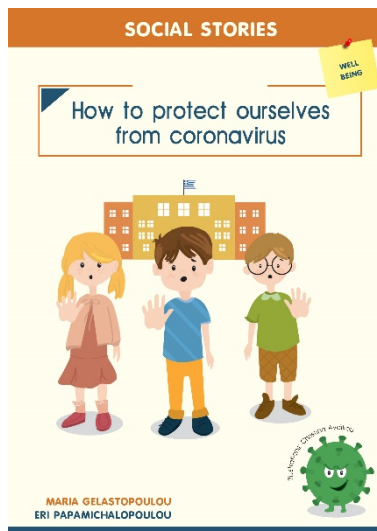
Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Πώς προστατευόμαστε από τον Κορωνοϊό

Πώς προστατευόμαστε από τον Κορωνοϊό;

Οδηγίες προσαρμοσμένες με τη μέθοδο Easy to Read

How to protect ourselves from the coronavirus

Instructions adapted to Easy to Read method

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

- Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη και την Κατανόηση Κοινωνικών Καταστάσεων
 - Διαχείριση Κινδύνων και Κρίσεων για την Ασφάλεια και Υγεία των Μαθητών
-

Ευχαριστούμε πολύ!

Οδηγός Εκπαιδευτικού
για την Ανάπτυξη
Κοινωνικών και
Συναισθηματικών Δεξιοτήτων,
Δεξιοτήτων Ζωής
και Αυτόνομης Διαβίωσης
για μαθητές με αναπηρία
μέσω Κοινωνικών Ιστοριών

ΙΕΠ

Γελαστοπούλου Μαρία
Σύμβουλος Β' Ειδικής
και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, ΙΕΠ

Παπαμιχαλοπούλου Έρη
Ειδική Παιδαγωγός

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αθήνα 2020